vervielen hierin, en evenzoo tal van secten. Alleen het Calvinisme had althans in zijn eersten opzet den toeleg, om de onderscheiden nationaliteiten toch in één wereldkerk te vereenigen; een toeleg die intusschen gefaald heeft. De idee van de Volkskerk werd ook ten onzent twee eeuwen lang overheerschend. En zoo staan we nog voorshands tegenover elkander. In het Papale een eenheidskerk, maar die niet kan doorgaan, zoodra men de Kerk meer in het inwendige leven laat indringen, en daarom zich vastzettend in den Clerus. En omgekeerd de Protestantsche Kerk, nationaal gesplitst en uiteengegaan, en de hooge eenheid derend. Gevolg hiervan is, dat thans het Jodendom en Heidendom weer in de Kerk opleeft. Het wettische Jodendom, door de Christenen in de letter te verstrikken, en het Heidendom, door een openlijk verloochenen van den Christus Gods ook op den kansel. Bij deze nieuw opgekomen vervolging voegen zich dan de innerlijke krankheden van het kerkelijk leven, en de oorlog van 1914 sprak, sterker dan er nog ooit in de laatste eeuwen een stem was uitgegaan, van nadering van het einde. Op die Voleinding wordt dan ook steeds meer het oog van Gods kinderen gericht, al geven ze toe, dat het wereldleven in zijn rijke ontplooiing zich niet uitsluitend naar den eisch van het leven der Kerk richten kan. Reeds op zichzelf kan dit niet, daar wie in de uitverkiezing gelooft, nooit kan ontkennen, dat het getal der uitverkorenen misschien in het thans levende geslacht nog ver van voltooid kan zijn, en uit dien hoofde om nog komende geslachten kan roepen. Is dit zoo, dan komt uiteraard de Voleinding niet, zoo niet eerst ook die nieuwe geslachten zullen zijn voorbij gegaan. Maar, ook hiervan afgescheiden, mogen we de historie van het wereldleven niet derwijs uitsluitend uit kerkelijk oogpunt bezien. Het leven der wereld schuift drieërlei tafereel naar voren. Ge kunt alleen met het leven der Kerk rekenen. Ge kunt ook, behalve met de Kerk, rekenen met het Koninkrijk der hemelen. Maar bovendien valt er ook te rekenen met het leven dezer aarde en met de natuur die ons omringt. Geheel afgescheiden toch van het hooger bedoelen van ons zielsleven, is er ook in deze aarde, in haar rijken van plantenwereld en dierenwereld, in haar verborgen schatten in de mijnen en in de krachten der natuur, in haar sociale actie onder menschen, in haar wetenschap, in haar kunst, in haar alzijdige machtsontplooiing een heerlijkheid verscholen, die de eere onzes Gods raakt, en die niet maar, ter wille van de Kerk, als niet meetellend verongelukken mag. Met verongelukken bedoelen we dit. Indien terstond na den val in het Paradijs, de Christus verschenen ware, en de menschheid in het Vaderhuis had overgebracht, zou al wat den rijkdom van de natuur, den rijkdom van 's menschen geest, en den rijkdom van het sociale leven eeuw na eeuw in steeds machtiger vorm ontsluierd heeft, ongeboren te niet zijn gegaan, en wat God als Schepper in dit alles verborgen had, zou nimmer in het licht zijn getreden, en nooit zijn hoog bestel verheerlijkt hebben. Wie zich afvraagt, wat ons menschelijk leven was in de 16e eeuw, en wat eerst daarna ontdekt en aan het licht gebracht is, behoeft slechts dezen onzen rijkdom van kennis en technisch vermogen met de armoe onzer vaderen te vergelijken, om te beseffen, wat stuk van Gods majesteit voor altoos te loor zou zijn gegaan, indien in de 16e eeuw het einde der wereld reeds gekomen ware. Wat nu nog op ontdekking, op vinding of op ontplooiing wacht, staat aan ons niet te beoordeelen. Dat weet God alleen. Voor ons staat enkel vast, dat de Voleinding ons brengen moet, niet alleen een overgang van de strijdende in de triomfeerende Kerk, en niet enkel een opzamelen van de Koninkrijken der wereld in het Koninkrijk der hemelen, maar dat ook in 't natuur- en wereldleven, wat God er in verborg, tot prijs van zijn Naam aan het licht moet treden, eer het einde kan ingaan.

Er moet in de drie maten meels een actie, een gang zijn, die niet gestuit kan worden, eer het al doorzuurd is.

Dr. A. K.

„Zal men vallen, en niet weder opstaan".

> Zeg wijders tot hen: Zoo zegt de HEERE: Zal men vallen, en niet weder opstaan? Zal men afkeeren en niet wederkeeren?
> Jeremia 8 : 4.

Simeon profeteerde het in den Tempel te Jeruzalem, dat het heilig Kindeke, uit Maria geboren, gezet zou worden tot een *val* en *opstanding*.

In die twee aangrijpende gedachten van *val* en *opstanding* ligt dan ook het kort begrip der historie voor alle kinderen Gods, voor wie zich de zaligheid van het Vaderhuis daarboven ontsluit.

Die twee: *val* en *opstanding*, ze staan op heel ons menschelijk leven afgedrukt als de twee machtige motieven, die zelfs het leven van volkeren en natiën beheerschen. Hoe diep was ook ons volk niet in de 16e eeuw onder Alva en in de 19e eeuw onder Napoleon gevallen, en beide malen was het *een weeropstanding*, die redding en weeropleving, ja verhooging van leven bracht.

En gelijk het onder de volken in het nationale leven toeging, evenzoo was het in het particuliere leven van den enkele. Ook hier schier bij allen *val* in zonde, maar bij wie Christus aangreep, straks weer opstanding en het ingaan in hooger geestelijk leven.

Tegenover den *val* in het Paradijs staat de *Opstanding* in Immanuel. En het pijnlijke is maar, dat wel de *val* allen neertrok en doodelijk drukte, doch dat de *opstanding* alleen het deel der geroepenen ten leven is, die uit hun inzinking zich mogen opheffen door het *geloof*.

Dat nu Christus door Simeon gehuldigd werd als de *val* en *opstanding* beiden, ziet op het eindresultaat. Uit den val in het Paradijs is opstanding mogelijk, omdat die val nog geen afgesloten eindbeslissing bracht. Van dien val in Eden's hof bleef nog weder-opstanding mogelijk. Maar heel anders wordt 't, als de gevallene den vrede dien Immanuel hem komt brengen, afwijst, en zelfs tegenover den Christus volhardt in zijn afkeering. Dan toch wordt juist door Christus zijn val voleind. Wie tegen Immanuel zich verhardt, is de onredbare prooi van het verderf geworden. De val in 't Paradijs ligt voor onzer aller rekening. Wie nu op Jezus roepstem uit dien eersten val opstaat, herwint 't leven, en ziet zelfs een nog rijker leven, dan in Eden opgloorde, zich toebeschikt. Maar dan ook wie tegenover Jezus in zijn val volhardt, diens val wordt verdiept tot in de bangste zelfvernietiging. Voor dien is er geen opstanding meer, en prooi van dien val te zijn, blijft zijn eeuwig lot.

Ligt zoo nu de drievoudige grondgedachte, die Eden, Golgotha en de Voleinding saamverbindt, zoo loopt daartusschenin en daarlangs de historie van het persoonlijke zielsleven.

De val van Eden herhaalt tich in het persoonlijk leven. Soms op machtige en geweldige wijs, veelal meer in het klein van het ordinaire leven.

Zie het eerst aan David. Geen geloofsheld treedt in de H. Schrift naar voren, die rijker van de mysteriën der geloofsgemeenschap met den levenden Gods heeft uitgezongen, maar ook geen heilige wordt ons in het Oude Testament geteekend, die dieper viel. Besmeur toch bij het lezen van Davids historie het heilige nooit, door ook maar eenigermate Davids diepen val te willen verbloemen. Niet diep en ernstig genoeg kunnen we gruwen van wat de Schrift aan David ten laste legt. Er is schier geen demonischer stuk denkbaar. Zoo schandelijke echtbreuk en zoo eervergeten moord van een Koning op zijn veldheer. Er valt hier niets te verontschuldigen. Het was of Satan in zijn persoon zich van Davids zinnelijk-wilden geest had meester gemaakt.

Merk er dan ook op, hoe de Schrift hier zelve dezen val van David, in alle geuren en kleuren, naar voren schuift. Thans zou men zulk een val, van welken vorst ook, verbergen en bemantelen, en de stukken die er van verhaalden, in de donkerheid van 't archief verstoppen. Maar zoo doet God in zijn Woord niet. Zoo zwart als Davids ziel zich in Bathseba's historie verdonkerde, zoo volle donker ligt ze nog op de heilige bladzijde voor ons.

David viel zoo nameloos diep. Maar, en dit is nu het roerende, lees in verband daarmee nu Psalm 51 en ge voelt de geschokte en gewonde ziel van David tegen zijn val inworstelen. Hij verbloemt niets, hij bedekt niets, hij aarzelt geen oogenblik, en heeft straks vanzelf 't roerend woord gevonden om 't alles klaar en open voor zijn God te belijden.

David viel dieper dan wij 't voor mogelijk hadden geacht, maar terstond na zijn val worstelt hij tegen zijn gruwelijke zonde in, en David staat onder 't: »Ontzondig mij met hysop« weer op.

Met Petrus is 't evenzoo.

Plaats Petrus naast Judas, en voor Judas is geen plaats in 't leven meer. Judas maakt in een zielswroeging die niet te doorstaan was, een eind aan zijn leven. Nu viel Petrus ook diep. Niet als Judas, maar 't was toch ook bij hem verloochening van zijn Heiland. Ook Petrus val, een val tot driemalen toe, een val na zoo ernstig gewaarschuwd te zijn, was groot. Doch ook hier komt als terstond na den val de opstanding. Zoo heeft zijn oog het oog van Jezus niet ontmoet, of er staat, dat Petrus bitterlijk weende. In die diep uit zijn ziel opgewelde tranen was zijn opstanding.

En niet anders mag het in ons eigen leven zijn; 't moet ook bij ons altoos *opstanding* onmiddellijk na den *val* zijn, in 't klein en in 't groot.

Waar bij u de val uit opkomt, maakt geen onderscheid. Het kan uit hebzucht, uit zinnelust, uit hoogmoed, uit gemis aan liefde zijn. Maar elk ingaan tegen wat ge weet dat plicht en roeping was, is ook voor u *een val*. En ook bij ons hangt zulk een val gemeenlijk met ons karakter saam. Vandaar de jammerlijke repetitie, het ellendige zich telkens herhalen van eenzelfde soort zonde. Een boezemzonde noemt men dit dan, als wie bij u is 't niet zoo aanstonds merkt. Maar zelf weet ge 't zeer wel. Weer de oude zonde, die u zoo telkens verlokte, en juist in die zich gedurig vernieuwende zonde voelt ge zelf uw val.

Doch nu is hier evenals in het uitwendige leven val van velerlei soort.

Een kreupele kan vallen, die weet dat hij toch niet zelf kan opstaan. Zulk een blijft dan liggen, en wacht of er iemand komt, die hem weer opbeurt. Een jong wicht dat pas het loopen leert, kan vallen, en blijft evenzoo hulpeloos liggen. Staan en gaan is nog zijn doen niet. Zoo ziet ge 't ook aan den dronkaard, die neerslaat, en zich niet oprichten kan. Ook hij blijft liggen in zijn schande.

Maar wie gezond van lijf en leden is, doet zoo niet. Ook zulk een kan wel door een aanstoot op den weg of door een mistred vallen. Maar zoo viel hij niet, of zijn eerste pogen is om weer overeind te komen. Wie in dien zin valt, richt zich zonder een oogenblik te aarzelen weer op, en al voelt hij de napijnen nog, weer vervolgt hij zijn weg.

En zoo nu ook is het in onzen geestelijken staat voor God.

Helaas, maar al te velen zijn er, die keer op keer telkens vallen, en wel voelen dat 't zoo niet zijn moest, maar die er in berusten, die er nauwelijks even in de conscientie tegen zouden strijden, en er zich als op voorbereiden om zoo straks weer in de oude zonde mee te gaan.

Zoo nu was 't ook bij Israel in zijn afval van God, en daarom is 't dat de profeet, in den naam des Heeren, zoo heftig en niets sparend tegen Israel toornt.

Het woord van zijn toorn trekt zich saam in deze ééne levensvraag: Zoo zegt de Heere: *Zal men vallen en niet weder opstaan?*

Dringe die snijdende vraag dan ook bij een iegelijk onzer tot in het merg van ons zielsleven door.

Is er bij u telkens terugkeerende val in 't kleine, breek er dan aanstonds in uw gebed tot uw God mee. Voel dat 't een val voor u is, en sta op uit uw boezemzonde en overwin den Booze in uw hart.

Of is er, erger nog, een schier doodelijke zonde waaraan ge verslaafd zijt geraakt, rust dan niet, eer ge met heel uw zielsbestaan in Psalm 51 zijt ingeleefd. Voel hoe gansch melaatsch ge zijt, en sta op, en neem uw toevlucht tot Hem die alleen u ontzondigen kan.

Doe de doodende zonde van u, roep uw God om ontferming aan, en *leef!*

Dr. A. K.

Amsterdam, 9 Juli 1915.

De kinderen des Verbonds.

VII.

Van al zulke gekunstelde uitleggingen om hetgeen onze belijdenisschriften aangaande Genadeverbond en Uitverkiezing ons leeren, met elkaar te rijmen en voor ons denken pasklaar te maken, zie men dus af. Wie dat poogt, zal òf het Genadeverbond aan de Uitverkiezing opofferen òf de Uitverkiezing aan het Genadeverbond.

Natuurlijk wil dit daarom nog niet zeggen, dat beide, Genadeverbond en Uitverkiezing, tegenstrijdige grootheden zijn, die elkaar uitsluiten en als ja en neen tegenover elkander staan, want dan zouden we beiden niet kunnen belijden en aannemen. Veeleer bestaat tusschen beide een zeer nauw en innig verband en zou het een zonder het ander zelfs niet denkbaar wezen. Het Genadeverbond dient zelfs uitsluitend om den eeuwigen raad van Gods uitverkiezing uit te voeren en de uitverkorenen Gods tot de zaligheid te brengen. En zonder den achtergrond der uitverkiezing zou het Genadeverbond geen wezenlijkheid, maar een schijn wezen. Maar hoe nauw beide verbonden zijn, ze bewegen zich toch elk op een eigen terrein, ze zijn elk van een eigen orde, ze zijn lijnen, die naast elkander loopen, maar elkander nooit geheel dekken. Het Genadeverbond brengt ons midden in de historie, want het wordt opgericht met Abraham, het loopt door Israel's geschiedenis als gouden draad heen, het wordt op den Pinksterdag verbreed, zoodat het alle volkeren en natiën omvat, terwijl de uitverkiezing ons achter de historie doet teruggaan tot de eeuwigheid, om ons daar te doen aanbidden den eeuwigen onveranderlijken Raad Gods. Het Genadeverbond, dat zich midden in ons menschelijk leven afspeelt, sluit zich daarom aan bij de structuur van ons menschelijk leven, dat niet individualistisch, maar organisch is; het omvat niet enkel individuen, maar de gezinnen, de geslachten, de ouders en hunne kinderen, de geloovigen en hun zaad, terwijl de uitverkiezing de scheidslijn trekt tusschen de enkele personen, niet alleen tusschen de kerk en de wereld, maar zelfs in de kerk, zelfs onder de kinderen des verbonds, gelijk geschreven staat: Jacob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve. Het Genadeverbond is de ordinantie Gods voor ons leven; het predikt ons de genade Gods, maar handhaaft tegelijk de zedelijke verantwoordelijkheid van den mensch; het brengt de belofte Gods, maar komt ook tot ons met den eisch van geloof en bekeering. De Uitverkiezing is niet de regel voor ons menschelijk leven, maar de eeuwige raad van *God's wil*; hier handhaaft God de Heere zijn souverein welbehagen; hier geldt: zoo ontfermt Hij zich dan diens Hij wil en verhardt Hij dien Hij wil. Zoo min nu als ge ooit uw menschelijke verantwoordelijkheid voor uwe daden rijmen kunt met de belijdenis, dat God Almachtig al onze daden te voren bepaald heeft en niets tegen Zijne wil geschiedt; zoo min als ge ooit voor uw denken rijmen kunt, hoe eenerzijds tot u kan gezegd worden: werkt uws zelfs zaligheid met vreezen en beven, strijdt om in te gaan door de enge poort, jaagt de heiligmaking na, zonder welke niemand God zien zal, en anderzijds u verkondigd wordt: zoo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods, even zoo weinig kunt ge ooit het Genadeverbond met de Uitverkiezing overeenbrengen.

Waarachtig vroom is nu alleen hij, die beide waarheden door God in Zijn Woord geopenbaard, aanneemt, van harte belijdt en handhaaft, zonder aan de Uitverkiezing of aan het Genadeverbond ook maar iets te kort te doen. Dat is dan ook de uitnemendheid van onze Gereformeerde belijdenisschriften, dat zij zoo zuiver en zoo trouw zich aan dezen eisch van Gods Woord hebben gehouden. Als ze over het genadeverbond handelen, aarzelen ze geen oogenblik al de weldaden, die God de Heere in dit verbond ons en onze kinderen beloofd heeft, ons voor oogen te stellen, evenzeer als ze, wanneer ze de uitverkiezing belijden, het souvereine welbehagen Gods handhaven in de uitverkiezing der zondaren. In de taal des Verbonds is het: Ik ben uw God en de God van *uw zaad*; zijn onze kinderen daarom *Gods* kinderen; wordt gezegd, dat Christus zijn bloed voor hen vergoten heeft om hen van de zonden te wasschen en dat zij den Heiligen Geest hebben, die de werkmeester is van het geloof. In de taal der uitverkiezing is het, dat Christus zijn bloed alleen vergoten heeft voor de uitverkorenen, die de Vader van eeuwigheid hem gegeven heeft, en dat alleen aan deze uitverkorenen de zaligmakende gave des Heiligen Geestes wordt geschonken. Of wil men nog sterker, naar de taal des verbonds kan men het bloed des Testament, waardoor men geheiligd was, vertreden, Christus, die ons gekocht heeft, verloochenen, verloren doen gaan de zwakke broeders, voor wie Christus gestorven is. Naar de taal der uitverkiezing zijn de roeping en de genadegiften Gods onberouwelijk, kan niemand ze rukken uit de hand van Christus, die de Vader hem gegeven heeft, gaat niet één verloren voor wien Christus zijn bloed vergoot. En naar deze regelmaat des geloofs, door de Heilige Schrift ons voorgeschreven, hebben ook wij te spreken. Wie alleen de taal der uitverkiezing spreekt, laat nooit het Genadeverbond tot zijn recht komen. En het is niet alleen een verregaande eenzijdigheid, het is een verminken van de waarheid Gods, wanneer men, onder den naam van Gereformeerd te zijn, van de verbondstaal der Heilige Schrift en van onze Belijdenisschriften niets weten wil en die verbondstaal zelfs als een ketterij verwerpt.

Toch is het niet voldoende beide te handhaven, maar moet ten slotte de vraag nog beantwoord worden, in welke verhouding ze dan tot elkander staan.

Laat ons bij de beantwoording van deze vraag nu op den voorgrond mogen stellen, dat het natuurlijk volkomen waar is en ook door niemand onder ons betwist wordt, dat alleen de uitverkorenen kinderen Gods zijn, dat Christus zijn bloed alleen vergoten heeft voor de schapen zijner kudde, en dat niemand van degenen die de Vader aan Christus schonk, verloren kan gaan.

Alleen maar, *wie uitverkoren is* naar dit eeuwig Raadsbesluit Gods, weet ge niet, want dit is het geheim van uw God, dat Hij aan niemand heeft geopenbaard. Het boek van zijn Raadsbesluit is voor ons met zeven zegelen gesloten.

Wel kunt ge voor u zelf zekerheid erlangen, of ge een uitverkorene zijt, en wel, gelijk onze vaderen te Dordt het beleden, »door het geloof aan de belofte Gods, door het getuigenis des Heiligen Geestes, die met onzen geest getuigt, dat wij kinderen en erfgenamen Gods zijn en door de ernstige en heilige oefening van een goede conscientie en van goede werken", maar deze verzekering draagt altoos een persoonlijk karakter, ze wordt u wel geschonken *voor uzelf*, maar *niet voor anderen*.

Zoodra ge dus met anderen te doen hebt, kunt niet een absoluut oordeel uitspreken, maar hebt ge uw oordeel te laten bepalen door den regel, dien God de Heere uw voorschrijft in Zijn Woord. De verborgene dingen zijn voor den Heere onzen God, de geopenbaarde voor ons en onze kinderen om die te doen. Niet de verborgen wil van Gods uitverkiezing, dien niemand weet, maar de geopenbaarde wil van God heeft voor ons tot maatstaf te strekken bij ons oordeel over andere personen. Wat nu de volwassen personen betreft, is de regel van Gods Woord, dat we voor geloovige broeders en zusters hebben te houden, wie belijdenis aflegt van zijn geloof en deze belijdenis bevestigt door een Christelijken levenswandel. Over het hart van onzen naaste oordeelen, kunnen we niet. Het kan zeer goed wezen, dat die belijdenis des geloofs alleen lippentaal is en die Christelijke levenswandel een uitwendige schijn. Van een stellig en absoluut oordeel kan hier dus geen sprake wezen, alleen van een *oordeel der liefde*, waarnaar we zulk een broeder, die zich zelf als Christen aandient, naar Gods Woord ook voor een Christen hebben te houden en als zoodanig hebben toe te spreken en te behandelen. Nu moge het waar zijn, dat naarmate we iemand beter leeren kennen, zijn vertrouwen winnen, en een blik slaan in zijn verborgen zieleleven, de overtuiging daardoor sterker kan worden, of we waarlijk met een kind van God te doen hebben, maar deze persoonlijke indruk kan toch nooit uw volkomen zekerheid verschaffen, en vergissing blijft altoos mogelijk. Wie onder de discipelen van Christus had ook maar vermoed, dat Judas Iscarioth, die zich bij hun kring aansloot, even ijverig predikte als zij, met even warme liefde en bezieling over Christus sprak, toch een verrader zou blijken? Ja, Christus wist het van meet af, omdat Hij wist, wat in het menschenhart omgaat, maar de mededisciplen van Judas wisten het niet. En evenzoo, wie onder de medearbeiders van Paulus had het van te voren vermoed, dat Demas, die eerst Thessalonica verliet om zoo trouw Paulus te helpen in het Evangelie en wiens naam door Paulus zelf met eere werd genoemd in den brief aan de Colossensen, ten slotte Paulus verlaten en van het Evangelie afvallig zou worden, omdat hij de tegenwoordige wereld had lief gekregen. En niet alleen dat deze beide voorbeelden het ons toonen, hoe ver het schijngeloo en de schijnbekeering kunnen gaan, maar nog veel sterker blijkt dit uit wat de Apostel in den brief aan de Hebreeën zegt van degenen, „die eens verlicht zijn geweest, die de hemelsche gaven gemaakt hebben, die des Heiligen Geestes deelachtig zijn geworden en toch afgevallen zijn van hun geloof" (Hebr. 6 : 4—6). Maar al weet ge daarom, dat ge u in uw oordeel over anderen vergissen kunt, toch blijft voor u de regel gelden van Gods Woord, dat ge al degenen, die hun geloof belijden, als uw broeders zult aannemen, toespreken en behandelen, zoolang totdat uit hun levenswandel blijkt, dat ze geen kinderen Gods zijn. Dat is de reden, waarom de Apostelen in al hun brieven niet enkele bijzondere vrome en godzalige leden, maar *al de lidmaten* van Christus Kerk aanspreken als geloovigen, als heiligen, als broeders in Christus.

En zoo nu heeft de Heere in het Genadeverbond ons ook een ordinantie gegeven voor onze jonge kinderen, die nog te jong zijn om belijdenis van hun gelouf af te leggen en aangaande wie we dus niets weten. Want waar God heeft gezegd: Ik ben uw God en de God van uw zaad, daar hebben we niet alle kinderen, maar wel de kinderen des verbonds, d. w. z. die uit geloovige ouders geboren zijn, krachtens het Genadeverbond voor *heilig*, voor *kinderen Gods*, voor het *eigendom van Christus* te houden. Wie onder deze kinderen des verbonds uitverkoren is, dat weet ge niet. Dat is het geheim van uw God. Daarnaar moogt ge zelfs niet vorschen. Ge hebt, ook wat uw kinderen aangaat, te doen niet met den verborgen, maar met den *geopenbaarden wil van God*, en deze geopenbaarde wil van uw God is, dat gij de kinderen der geloovigen voor *Zijn* kinderen, voor erfgenamen van het Koninkrijk Gods, voor geheiligd in Christus zult houden.

En nu is het zeker waar, dat niet elk kind des verbonds later zal blijken een waarachtig kind van God geweest te zijn, evenmin als elk volwassene, die belijdenis des geloofs aflegt, waarlijk een geloovige is. Zelfs behoeft ge dit niet uit droeve ervaring bij uw eigen kinderen te leeren, want God de Heere zelf zegt u dit vooruit in Zijn Woord. Hij, de Waarachtige, misleidt en bedriegt u in dit opzicht niet met een valsche hoop. Reeds in de geschiedenis van Abraham, met wien 't verbond der genade wordt opgericht, toont Hij u terstond, dat de belofte alleen vervuld is geworden in Izak en niet in Ismaël, hoewel beide uit Abraham geboren waren en beide op Gods bevel het teeken des Verbonds, de besnijdenis, ontvangen hadden.

Maar al weet ge dit vooruit, toch hebt ge bij elk kind, dat God de Heere u geeft, u weer vast te klemmen aan de belofte Gods, daarop in het gebed bij uw God te pleiten, de verzegeling van die belofte in het Sacrament te zoeken en naar de ordinantie van het Genadeverbond, *dit uw kind* voor een *kind Gods* te houden en het op te voeden als een erfgenaam van het Koninkrijk der hemelen, totdat bij het opwassen van dat kind het tegendeel blijken zou.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen van Mej. V. te Middelstum *f* 15; N. N. te Duurswoude *f* 2.50.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, *voorzitter*.
Kootwijk.

Uit de Pers.

In het *Diaconaal Correspondentieblad* behandelt Dr. de Moor onder den titel: Het optreden der diakenen, de vraag, of diakenen bij het uitdeelen der gaven ook zeker opzicht hebben te oefenen. Zijn zeer voorzichtig gesteld advies luidt aldus:

Wanneer de diakenen hunne gaven, of liever: de gaven der gemeente, of beter nog: de gaven van den Koning der Kerk uitdeelen, mogen zij niet nalaten daarbij een zeker opzicht uit te oefenen. Als rentmeester van des Heeren goed hebben zij het met voorzichtigheid uit te deelen en moeten zij zich door ernstig onderzoek overtuigen, aan wie het werk der barmhartigheid ten goede komt en welk gebruik van de gaven der Christelijke liefde wordt gemaakt. Bovendien moeten zij dit ook doen om te voorkomen, dat de armen door de gaven in nog grooter ellende komen, omdat zij hun zelfstandigheid er door verliezen en liever op de barmhartigheid zich verlaten dan zelf voor hun brood te arbeiden. Het is dus een van zelf sprekende eisch voor alle armenzorg, die bij de diakonie bijzonderen klem ontvangt, wijl het hier de openbaring der christelijke liefde geldt, dat over de ondersteunden een ernstig en nauwlettend opzicht wordt geoefend.

Maar nu is het de vraag, hoever dit opzicht mag en moet gaan. Raakt het alleen de wijze, waarop de stoffelijke gaven worden gebruikt, of heeft het ook betrekking op geestelijke belangen als b.v.: komen de ondersteunden geregeld ter kerk? zenden zij hun kinderen naar de christelijke school? en dergelijke.

Deze quaestie is niet zoo eenvoudig als ze schijnt.

Sommigen zijn aanstonds gereed met een antwoord, dat op het eerste gezicht aantrekt, omdat het zoo duidelijk onderscheidt.

Zij zeggen: de dienaren des Woords met de ouderlingen hebben eene taak, welke principieel van die der diakenen verschilt. Het geestelijke opzicht is eene taak, welke geheel valt buiten de bevoegdheid der armverzorgers, die zich zuiver tot het helpen in den stoffelijken nood hebben te beperken. Wenscht de kerkeraad, dat de leden trouw ter kerk komen en hunne kinderen christelijk onderwijs doen geven, dan moet hij hen daartoe met geschikte middelen bewegen. Doch diakenen vragen alleen: is er stoffelijke nood? zoo ja, dan helpen zij op de beste wijze, zonder eenige voorwaarde van geestelijken aard aan dien bijstand te verbinden — men moet die twee gebieden weten uit elkander te houden.

Anderen zijn even spoedig gereed met een antwoord. Het zijn de enkele heethoofden, die de spreekwijze »wie niet werkt zal ook niet eten« op geestelijk terrein overbrengen, en dus eischen, dat alle, die ondersteund worden, hun plichten (om op Roomsche wijze te spreken) trouw nakomen, op straffe van inhouding der ondersteuning. En het zijn ook onze vijanden, die, vooral in verkiezingsdagen, beweren, dat wij met dwang onze kerken en scholen vullen, en de menschen ertoe brengen om den broode het Evangelie te volgen. Die het eerst de klandizie opseggen aan den leverancier, die op een christelijk candidaat durft stemmen, zijn dan vooraan in 't gelid om te beweren, dat de christenen de ongehoorzamen in hun maag weten te straffen en alleen aan dezen dwang om in te gaan, nog het bestaan hunner kerken en scholen danken.

Wij gelooven, dat geen der beide groepen het bij het rechte einde heeft, en dat de waarheid hier gelijk zoo menigmaal in het midden ligt. Om met de beweringen van laatstgenoemde groep te beginnen: men doet altoos uiterst verkeerd, wanneer men meent geestelijke zaken met stoffelijke middelen te mogen dwingen. Er is niets wat zoo afkeerig maakt van het geestelijke als juist elke poging om iemand door broodnood ertoe te brengen. Men moge er dan in slagen eenig succes te behalen, zulk een geveinsdelijk zich onderwerpen heeft geen waarde voor de komst van Gods koninkrijk, ja staat die veeleer tegen. Indien iemand Christus volgt om de brooden, moet dit alleen aan hem zelf te wijten zijn en mag de Diakonie daartoe nooit hebben medegewerkt door de voorwaarden, welke zij stelde. Wat iemand doet, is voor zijn eigen verantwoording; maar de barmhartigheid moet alleen helpen om den nood der armen te lenigen, niet om de kerk of de school te vullen; ook niet om geestelijke zegeningen op te dringen aan menschen, die er niet van gediend zijn.

Hoe weinig onze Gereformeerde kerken zich met zulke praktijken inlaten, kan wel het best daaruit blijken, dat zij aan degenen, die onder de kerkelijke tucht staan, diakonale hulp volstrekt niet ontnemen. De tucht dient niet om te verderven, doch om te behouden, en zoo doet censuur de ondersteuning niet eindigen. Men straft de leden niet door hun het aardsche brood te ontnemen, doch men tuchtigt hen door hun het hemelsche brood en den wijn der sacramenten te ontreggen, opdat zij tot inkeer mochten komen.

Het andere standpunt, dat we het eerst beschreven, is echter evenmin juist. Het gaat in tegen ons bevestigingsformulier voor de diakenen, dat zegt: »Het tweede deel van hun ambt bestaat in de uitdeeling, waartoe vereischt wordt niet alleen de gave van onderscheiding en voorzichtigheid, om de aalmoezen niet te besteden dan waar het noodig is, maar ook blijmoedigheid en eenvoudigheid, om met een bewogen hart en toegenegen gemoed de armen te helpen, gelijk de apostel eischt; Rom. 12 : 8 en 2 Cor. 9 : 7 Waartoe zeer goed is, dat zij niet alleen met de uiterlijke gift, maar ook met troostelijke reden uit het woord Gods aan de armen en ellendigen hulp bewijzen«.

Zeker is het altoos noodzakelijk om de ambten in Christus kerk goed uit elkander te houden.

Evenveer als wij het afkeuren, dat dienaars des Woords diaken spelen en er een eigen armenverzorging op na houden, welke meestal vloekt met